

Posudek disertační práce **Mgr. Zdeny Žáčkové**
Karel Horký a jeho týdeník Fronta
(Vzestupy a pády českého publicisty a spisovatele)
FFUK, Ústav českých dějin, historické vědy – české dějiny, Praha 2006

Tématem předkládané disertační práce je rozbor života a činnosti publicisty a spisovatele K. Horkého. Doposud nenašel jak v dějinách žurnalistiky, tak v širším rámci českých dějin první poloviny 20. století životopisce, který by zachytil jeho osudy a publicistiku v ucelené podobě. Teprve v nedávné době se dostala jeho osobnost a dílo do popředí zájmu žurnalistů a objevily se pokusy navrátit K. Horkého na pomyslný žurnalistický Slavín, kam i přes veškeré životní eskapády a peripetie nepochybně patří. Práce Z. Žáčkové zobrazuje osobnost K. Horkého v celé šíři jeho aktivit, sleduje jeho politický vývoj od levice k nacionalismu a krajní pravici, kterou však v přelomovém roce 1938 opouští, aby se postavil na obranu republiky a demokracie, a to prostřednictvím celistvě pojatého rozboru jeho publicistiky. Autorka se snaží velmi zevrubně a mnohdy až s patrnou empatií pochopit a vysvětlit proměny postojů a názorů K. Horkého, člověka, kterého mnozí jeho souputníci nazývali „rytířem fejetonu, rytířem ulice“ nebo „tribunem spravedlnosti“.

Z. Žáčková využila ke zpracování disertace především relativně rozsáhlý osobní archiv K. Horkého, deponovaný v LA PNP v Praze, ale také další materiály z různých centrálních archivů (AÚTGM, NA, VÚA-VHA). Určitou výhodou pro autorku představoval také Horkého výstřižkový archiv, v němž Horký pečlivě shromažďoval jak vlastní články, tak články o sobě, takže nemusela pracně procházet desítky nejrůznějších periodik, z nichž některé jsou dnes již prakticky nedostupné. Z úvodu je patrné, že Žáčková zná vše podstatné z adekvátní literatury, prostudovala odbornou literaturu k různým vztahujícím se problémům, ale již méně tuto literaturu, ale i využitě prameny, rozebírá a hodnotí (s. 5-6), např. o rozporuplné a subjektivisticky napsané knize M. Nakonečného Vlajka pouze poznamenává, že je „originální“.

Práci autorka rozčlenila do tří základních částí, které ještě dále dělí na kapitoly a podkapitoly. Životní osudy K. Horkého analyzuje v časové posloupnosti od jeho žurnalistických začátků, přes vrchol jeho novinářské činnosti v podobě týdeníku Fronta až po „smutná“ poválečná desetiletí, do jara roku 1965, kdy prakticky nemohl publikovat a ani se mu nepodařilo vydat své paměti.

Největší pozornost je oprávněně v práci věnována období let 1927-1939, tedy období, v němž vydával K. Horký týdeník Fronta. Z. Žáčková velmi detailně analyzuje okolnosti vzniku týdeníku, charakterizuje jeho program a jeho zakladatele: kromě Horkého spoluzakládali Frontu Viktor Dyk a Lev Borský, kteří patřili k předním českým nacionalistům. Autorka

tuto nejrozsáhlejší část práce rozdělila na tři kapitoly, v nichž se zabývala podle jednotlivých období existence týdeníku hlavními tématy, prezentovanými na jeho stránkách (např. proti osvoboditelské legendě, proti politické praxi Hradu, za národní stát, za silný stát, za změnu zahraniční politiky, proti levici, za nové pojetí českých dějin), přičemž se inspirovala Pithartovou esejí „Fronta“ proti Hradu. Sleduje postupné proměny týdeníku, rozchod s Dykem i Borským, Horkého přímé politické angažmá v Národní lize až po zásadní změnu kurzu od poloviny 30. let a zejména po Mnichovu, kdy se Fronta přiblížila ke středu politického spektra, odmítala štvavou tiskovou kampaň pravice proti představitelům první republiky. Horký také v té době zdůvodněně přehodnotil své protimasarykovské a protibenešovské výpady a zmírnil své postoje. Tuto část pak autorka doplnila medailónky čtyř hlavních spolupracovníků Fronty: L. Borského, V. Dyka, F. Hlaváčka a F. Schwarze.

Z. Žáčková v závěru práce o K. Horkém napsala: „Již před první světovou válkou si získal uznání jako brilantní fejetonista. Byl také znám jako neúnavný zakladatel a vydavatel časopisů, bojovník proti společenským nešvarům a za spravedlnost. Temperament, vášnivá bojovnost bez ohledu na důsledky, cit pro morálku a bytostná potřeba hájit všechny, jimž bylo ukřivděno, to byly jeho hlavní povahové rysy, které ho předurčovaly k tomu, aby nestál stranou společenského a politického pohybu, často přímo bojů“ (s. 256). Tato slova výstižně charakterizují osobnost K. Horkého, ale také neutuchávající osobní peripetie, které ho doprovázely po celý jeho publicisticky plodný život.

Disertační práce Mgr. Z. Žáčkové představuje nesporný přínos pro hlubší poznání části pravicové protihradní opozice, ale také příspěvek k dějinám čs. žurnalistiky v období mezi dvěma světovými válkami.

Z á v ě r: Práce Mgr. Zdeny Žáčkové splňuje požadavky kladené na doktorskou disertaci, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji, aby byl Z. Žáčkové udělen po úspěšné obhajobě titul PhD. podle příslušného zákona.

V Praze dne 3. dubna 2006

PhDr. Jan Gebhart, CSc.